

Primària

Valencià: llengua i literatura 3

Programació didàctica

Índex

1. Objectius generals d'educació primària.
2. Objectius de l'àrea de Valencià: llengua i literatura 3r EP.
3. Descriptors.
4. Contribució de l'àrea al desenvolupament de les competències bàsiques.
5. Organització i seqüenciació de continguts.
6. Criteris metodològics i estratègies didàctiques generals que s'usaran en l'àrea.
7. Activitats complementàries.
8. Criteris d'avaluació.
9. Estàndards d'aprenentatge.
10. Evidències per al dossier d'aprenentatge (*portfolio*).
11. Criteris de qualificació i promoció.
12. Recursos didàctics.
13. Mesures d'atenció a la diversitat i inclusió.
14. Avaluació de la programació didàctica.

OBJECTIUS GENERALS D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

L'Educació Primària contribuirà a desenvolupar en els xiquets i les xiquetes les capacitats que els permeten:

- a) Conèixer i apreciar els valors i les normes de convivència, aprendre a obrar d'acord amb aquestes, preparar-se per a l'exercici actiu de la ciutadania i respectar els drets humans, com també el pluralisme propi d'una societat democràtica.
- b) Desenvolupar hàbits de treball individual i d'equip, d'esforç i de responsabilitat en l'estudi, i també actituds de confiança en sí mateix, sentit crític, iniciativa personal, curiositat, interès i creativitat en l'aprenentatge, i esperit emprenedor.
- c) Adquirir habilitats per a la prevenció i per a la resolució pacífica de conflictes, que els permeten desenvolupar-se amb autonomia en l'àmbit familiar i domèstic, com també en els grups socials amb què es relacionen.
- d) Conèixer, comprendre i respectar les diferents cultures i les diferències entre les persones, la igualtat de drets i oportunitats d'homes i dones i la no discriminació de persones amb discapacitat.
- e) Conèixer i usar de manera apropiada el valencià i el castellà i desenvolupar hàbits de lectura.
- f) Adquirir en, almenys, una llengua estrangera la competència comunicativa bàsica que els permeta expressar i comprendre missatges senzills i espavilar-se en situacions quotidianes.
- g) Desenvolupar les competències matemàtiques bàsiques i iniciar-se en la resolució de problemes que requereixen la realització d'operacions elementals de càlcul, coneixements geomètrics i estimacions, així com ser capaços d'aplicar-los a les situacions de la vida quotidiana.
- h) Conèixer els aspectes fonamentals de les Ciències de la Naturalesa, les Ciències Socials, la Geografia, la Història i la Cultura.
- i) Iniciar-se en l'ús, per a l'aprenentatge, de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació desenvolupant un esperit crític davant dels missatges que reben i elaboren.
- j) Utilitzar diferents representacions i expressions artístiques i iniciar-se en la construcció de propostes visuals i audiovisuals.
- k) Valorar la higiene i la salut, acceptar el cos propi i el dels altres, respectar les diferències i usar l'educació física i l'esport com a mitjans per a afavorir el desenvolupament personal i social.
- l) Conèixer i valorar els animals més pròxims a l'ésser humà i adoptar maneres de comportament que n'afavorisquen l'atenció.
- m) Desenvolupar les capacitats afectives pròpies en tots els àmbits de la personalitat i en les relacions amb els altres, així com una actitud contrària a la violència, als prejudicis de qualsevol tipus i als estereotips sexistes.
- n) Fomentar l'educació viària i les actituds de respecte que incidisquen en la prevenció dels accidents de trànsit.

OBJECTIUS DE L'ÀREA DE VALENCIÀ: LLENGUA I LITERATURA 3r EP

1. Fer ús de la llengua per a participar en diverses situacions comunicatives de l'activitat social i cultural, de manera activa i adequada, aplicant les estratègies, habilitats i normes bàsiques de comunicació i adoptant una actitud respectuosa i de cooperació, per tal de prendre consciència dels sentiments i les idees propis i per controlar la conducta.
2. Comprendre discursos orals i escrits que es presenten en l'àmbit escolar i en el context social i cultural pròxim i analitzar-los amb sentit crític.
3. Usar els coneixements sobre la llengua per a expressar-se per escrit amb correcció i cuidar l'estructura del text, els aspectes normatius, la cal·ligrafia, l'ordre i la netedat; per a parlar de manera adequada, coherent i correcta; i per a comprendre textos orals i escrits.

4. Emprar de manera eficaç les destreses i les habilitats bàsiques de la llengua (escoltar, parlar, llegir i escriure) com a instrument d'aprenentatge, recerca, arrellegada i processament de la informació, així com per a escriure textos propis de l'àmbit escolar.
5. Expressar-se oralment i per escrit, en diferents suports, amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística, segons l'edat, en diverses situacions i contextos de l'àmbit acadèmic, social i cultural per tal de satisfer les necessitats de comunicació i desenvolupar la creativitat, el respecte i l'estètica en l'ús personal del llenguatge.
6. Llegir amb la fluïdesa i l'entonació correctes diferents tipus de textos adequats a l'edat i usar la lectura com a font per a ampliar el vocabulari i fixar l'ortografia correcta.
7. Conèixer, respectar i interessar-se per la diversitat lingüística d'Espanya, de la comunitat autònoma i de la societat en general, entendre-la com a fet cultural enriquidor i integrador i prendre consciència de la importància del domini de llengües en un món cada vegada més global.
8. Utilitzar la lectura com a font de plaer, aprenentatge i enriquiment personal, fent ús de la biblioteca d'aula i de centre per a fomentar l'hàbit lector i apreciar el valor dels diferents textos de la tradició literària.
9. Comprendre textos literaris de gèneres diversos adequats pel que fa a la temàtica i la complexitat i iniciar-se en els coneixements de les convencions formals específiques del llenguatge literari.
10. Usar les tecnologies de la informació i la comunicació de manera eficient i responsable per a la recerca i el tractament de la informació, per a la interpretació i la valoració d'opinions diverses, entenent-les com a recurs per a l'aprenentatge tant individual com col·laboratiu que s'ha de fomentar.
11. Reflexionar sobre la llengua i l'ús que se'n fa en els diferents contextos socials per tal d'evitar els estereotips lingüístics, les discriminacions i els prejudicis per raó de classe, raça, gènere o creença.
12. Emprar els diversos tipus d'escriu mitjançant els quals es produïx la comunicació amb les institucions públiques o privades, en situacions relacionades amb l'activitat de l'escola.
13. Posar en pràctica estratègies i hàbits de treball diferents que afavorisquen el treball tant individual com en grup, com també col·laborar activament, amb respecte i responsabilitat en la dinàmica de grup.
14. Conèixer els diferents usos socials, analitzant-ne l'ocupació com a vehicle de valors i prejudicis classistes, racistes, sexistes, etc., a fi d'introduir les autocorreccions pertinents.
15. Usar la llengua per a destacar els valors de les diferents cultures de l'entorn.
16. Escoltar, reproduir i representar expressions del llenguatge oral tradicional (endevinalles, cançons, contes, embarbussament, etc.) i valorar aquestes expressions com un fet cultural enriquidor.
17. Fer ús de la llengua oral i l'escripta com a instrument per a l'aprenentatge i la planificació d'activitats cada vegada més complexes, emprant diferents recursos

DESCRIPTORS

COMPETÈNCIA	INDICADORS	DESCRIPTORS
<i>Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia</i>	Cura de l'entorn mediambiental i dels éssers vius	<ul style="list-style-type: none"> • Interactuar amb l'entorn natural de manera respectuosa. • Comprometre's amb l'ús responsable dels recursos naturals per tal de promoure un desenvolupament sostenible. • Respectar i preservar la vida dels éssers vius de l'entorn immediat. • Prendre consciència dels canvis produïts per l'home en l'entorn natural i les repercussions que comporten per a la vida futura.
	Vida saludable	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupar i promoure hàbits de vida saludable pel que fa a l'alimentació i l'exercici físic. • Generar criteris personals sobre la relació entre la visió social de l'estètica del cos humà i l'atenció saludable d'aquest.
	La ciència en el dia a dia	<ul style="list-style-type: none"> • Reconèixer la importància de la ciència en la vida quotidiana pròpia. • Aplicar mètodes científics rigorosos per tal de comprendre millor la realitat que ens envolta. • Manejar els coneixements sobre el funcionament dels objectes i dels aparells per tal de solucionar problemes i comprendre el que ocorre al nostre voltant.
	Maneig d'elements matemàtics	<ul style="list-style-type: none"> • Manejar el llenguatge matemàtic amb precisió en qualsevol context. • Identificar i manipular amb precisió elements matemàtics (nombres, dades, elements geomètrics...) en situacions quotidianes
	Raonament lògic i resolució de problemes	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicar els coneixements matemàtics per a la resolució de situacions problemàtiques en contextos reals i en qualsevol assignatura. • Realitzar argumentacions en qualsevol context amb esquemes logicomatemàtics.

		<ul style="list-style-type: none"> • Aplicar les estratègies de resolució de problemes a qualsevol situació problemàtica..
<i>Comunicació lingüística</i>	Comprensió: oral i escrita	<ul style="list-style-type: none"> • Comprendre el sentit dels textos escrits. • Captar el sentit de les expressions orals: ordres, explicacions, indicacions, relats... • Divertir-se amb la lectura
	Expressió: oral i escrita	<ul style="list-style-type: none"> • Expressar oralment qualsevol tipus d'informació de manera ordenada i clara. • Usar el coneixement de les estructures lingüístiques i de les normes ortogràfiques i gramaticals a l'hora d'elaborar textos escrits. • Elaborar textos de diferents tipus de manera creativa i amb sentit literari.
	Normes de comunicació	<ul style="list-style-type: none"> • Respectar les normes de comunicació en qualsevol context: el torn de paraula, atenció al que diu l'interlocutor... • Fer ús d'elements de comunicació no verbal o de diferents registres en les diverses situacions comunicatives que es puguin donar
	Comunicació altres llengües	<ul style="list-style-type: none"> • Entendre el context sociocultural i la història de la llengua per a fer-ne un millor ús. • Mantindre converses a altres llengües sobre temes quotidians en diferents contextos • Usar els coneixements sobre la llengua per a buscar informació i llegir textos en qualsevol situació. • Produir textos escrits de diversa complexitat per a usar-los en situacions quotidianes o d'assignatures diverses.
<i>Competència digital</i>	Tecnologies de la informació	<ul style="list-style-type: none"> • Fer servir fonts diverses per a la recerca d'informació. • Seleccionar l'ús de les diferents fonts segons la fiabilitat de cada una. • Elaborar informació pròpia que derive de la informació obtinguda a través de mitjans tecnològics.

	Comunicació audiovisual	<ul style="list-style-type: none"> • Usar els diferents canals de comunicació audiovisual per a transmetre informacions diverses. • Comprendre els missatges elaborats en codis diversos
	Ús de ferramentes digitals	<ul style="list-style-type: none"> • Manejar ferramentes digitals per a la construcció de coneixement. • Actualitzar l'ús de les noves tecnologies per tal de millorar el treball propi i facilitar la vida diària. • Aplicar criteris ètics en l'ús de la tecnologies.
<i>Consciència i expressions culturals</i>	Respecte per les manifestacions culturals pròpies i alienes	<ul style="list-style-type: none"> • Mostrar respecte per les obres més importants del patrimoni cultural a nivell mundial. • Valorar la interculturalitat com una font de riquesa personal i cultural.
	Expressió cultural i artística	<ul style="list-style-type: none"> • Expressar sentiments i emocions des de codis artístics. • Apreciar la bellesa de les expressions artístiques i dels fets quotidians. • Elaborar treballs i presentacions amb sentit estètic.
<i>Competències socials i cíviques</i>	Educació cívica i constitucional	<ul style="list-style-type: none"> • Conèixer i aplicar els drets i els deures de la convivència ciutadana en el context de l'escola. • Identificar les implicacions que té viure en un estat social i democràtic de Dret ratificat per una norma suprema anomenada Constitució Espanyola.
	Relació amb els altres	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupar la capacitat de diàleg amb els companys i les companyes en situacions de convivència i treball i per a la resolució de conflictes. • Mostrar disponibilitat per participar activament en els àmbits de participació establits. • Reconèixer la riquesa de la diversitat d'opinions i idees..
	Compromís social	<ul style="list-style-type: none"> • Aprendre a comportar-se des del coneixement dels diferents valors. • Concebre i actuar conforme a una escala de valors pròpia. • Evidenciar preocupació pels més desfavorits i respecte pels

		<p>diferents ritmes i capacitats de cada u.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Involucrar-se o promoure accions amb una finalitat social.
<i>Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor</i>	Autonomia personal	<ul style="list-style-type: none"> • Optimitzar els recursos personals basant-se en les fortaleces pròpies. • Assumir i informar sobre les responsabilitats encomanades. • Ser constant en el treball i superar les dificultats. • Dirimir la necessitat d'ajuda en funció de les dificultats de la tasca.
	Lideratge	<ul style="list-style-type: none"> • Gestionar el treball del grup coordinant les tasques i el temps. • Encomanar l'entusiasme per la tasca i la confiança en la possibilitat d'assolir els objectius. • Prioritzar la consecució dels objectius grupals als interessos personals.
	Creativitat	<ul style="list-style-type: none"> • Generar possibilitats noves i divergents des dels coneixements previs del tema. • Configurar una visió de futur realista i ambiciosa. • Trobar possibilitats en l'entorn que la resta no veuen.
	Emprenedoria	<ul style="list-style-type: none"> • Optimitzar l'ús de recursos materials i personals per a la consecució d'objectius. • Mostrar iniciativa personal per iniciar o promoure accions noves. • Assumir riscos en el desenvolupament de les tasques o projectes. • Actuar amb responsabilitat social i sentit ètic en el treball.
<i>Aprendre a aprendre</i>	Perfil d'aprenent	<ul style="list-style-type: none"> • Identificar les potencialitats personals com a aprenent: estils d'aprenentatge, intel·ligències múltiples, funcions executives... • Desenvolupar les diferents intel·ligències múltiples. • Gestionar els recursos i les motivacions personals en favor de l'aprenentatge. • Generar estratègies per aprendre en diferents contextos d'aprenentatge.

	Ferramentes per a estimular el pensament	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicar estratègies per a la millora del pensament creatiu, crític, emocional, interdependent... • Desenvolupar estratègies que afavorisquen la comprensió rigorosa dels continguts.
	Planificació i avaluació de l'aprenentatge	<ul style="list-style-type: none"> • Planificar els recursos necessaris i els passos que cal fer durant el procés d'aprenentatge. • Seguir els passos establits i prendre decisions sobre els que vénen després en funció dels resultats intermedis. • Avaluat la consecució dels objectius d'aprenentatge. • Prendre consciència dels processos d'aprenentatge.

CONTRIBUCIÓ DE L'ÀREA AL DESENVOLUPAMENT DE LES COMPETÈNCIES

Descripció del model competencial.

Treballar per competències a l'aula suposa una reflexió i reconfiguració dels continguts des d'un enfocament d'aplicació que en permeta l'entrenament. Les competències no s'estudien, ni s'ensenyen, s'entrenen. Per a això, generarem tasques d'aprenentatge en què afavorirem en l'alumnat l'aplicació del coneixement mitjançant metodologies d'aula actives.

És inabastable abordar cada competència de manera global en cada unitat didàctica, per la qual cosa cada una es trenca en indicadors, grans pilars que permeten descriure-la d'una manera més precisa. Podem trobar entre 3 i 6 indicadors per competència.

L'indicador continua sent encara massa general. Per això, el trenquem en el que hem anomenat Descriptors de la competència, que s'encarreguen de «descriure» l'alumne o l'alumna competent en aquest àmbit. Per a cada indicador, trobarem entre 3 i 6 descriptors redactats en infinitiu.

En cada unitat didàctica concretarem el descriptor en acòmpliments competencials redactats en tercera persona de present indicatiu. L'acòmpliment serà l'aspecte concret de la competència que podrem entrenar i avaluar de manera explícita en la unitat, serà concret i objectivable i haurà de marcar allò que hem d'entrenar i observar en les activitats dissenyades.

Per al desenvolupament de l'acòmpliment, partim d'un marc de descriptors competencials definit per al projecte i aplicable a cada assignatura i cada curs.

A més de respectar el tractament específic en algunes àrees, els **elements transversals**, com ara la comprensió lectora, l'expressió oral i escrita, la comunicació audiovisual, les tecnologies de la informació i la comunicació, l'emprenedoria i l'educació cívica i constitucional, es treballaran des de totes les àrees per a possibilitar i fomentar que el procés d'ensenyament-aprenentatge de l'alumnat siga el més complet possible.

D'altra banda, el desenvolupament de **valors** presents també en totes les àrees ajudarà perquè l'alumnat aprenga quins són alguns dels valors que construeixen una societat ben consolidada i en la qual tots hem de poder viure.

La diversitat d'alumnes amb estils d'aprenentatge diferent, ens durà a treballar des de les **diferents potencialitats** que tenen, basant-nos sempre en les fortaleses de cada u per a poder donar resposta a les necessitats pròpies.

En l'àrea de valencià: llengua i literatura.

En l'àrea de valencià: llengua i literatura incidirem en l'entrenament de totes les competències de manera sistemàtica posant èmfasi en els descriptors més afins a l'àrea.

Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia

El desenvolupament d'aquesta competència en aquesta àrea curricular ens permet usar, interpretar i expressar amb claredat situacions quotidianes contenint elements matemàtics. Així mateix, ofereix la possibilitat real d'utilitzar l'activitat matemàtica en contextos variats per a poder desenvolupar, d'aquesta manera, l'ús del llenguatge com a instrument per a comunicar-se i expressar-se a diferents nivells.

Els descriptors que treballarem fonamentalment seran:

- Interactuar amb l'entorn natural de manera respectuosa.
- Comprometre's amb l'ús responsable dels recursos naturals per tal de promoure un desenvolupament sostenible.
- Prendre consciència dels canvis produïts per l'home en l'entorn natural i les repercussions que comporten per a la vida futura.
- Desenvolupar i promoure hàbits de vida saludable pel que fa a l'alimentació i l'exercici físic.
- Generar criteris personals sobre la relació entre la visió social de l'estètica del cos humà i l'atenció saludable d'aquest.
- Reconèixer la importància de la ciència en la vida quotidiana pròpia.
- Identificar i manipular amb precisió elements matemàtics (nombres, dades, elements geomètrics...) en situacions quotidianes.
- Aplicar les estratègies de resolució de problemes a qualsevol situació problemàtica.

Comunicació lingüística

L'expressió oral i l'expressió escrita requerixen d'un entrenament a totes les àrees. De forma sistemàtica procurarem entrenar, almenys, un descriptor en cada una de les unitats didàctiques.

A causa del caràcter de l'àrea, tractarem que adquirisquen les destreses comunicatives en l'ús de la llengua. Serà una prioritat dotar l'alumnat d'estratègies que afavorisquen un aprenentatge correcte i que li asseguren un maneig efectiu en les situacions quotidianes i en diferents contextos en què es trobe.

Els descriptors que usarem seran:

- Comprendre el sentit dels textos escrits.
- Captar el sentit de les expressions orals: ordres, explicacions, indicacions, relats...
- Divertir-se amb la lectura.
- Expressar oralment qualsevol tipus d'informació de manera ordenada i clara.
- Usar el coneixement de les estructures lingüístiques i de les normes ortogràfiques i gramaticals a l'hora d'elaborar textos escrits.
- Elaborar textos de diferents tipus de manera creativa i amb sentit literari.
- Respectar les normes de comunicació en qualsevol context: el torn de paraula, atenció al que diu l'interlocutor...
- Fer ús d'elements de comunicació no verbal o de diferents registres en les diverses situacions comunicatives que es puguin donar.
- Produir textos escrits de diversa complexitat per a usar-los en situacions quotidianes o d'assignatures diverses.

Competència digital

Ser competent en l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació com a instrument de treball intel·lectual inclou emprar-les en la doble funció de transmissores i generadores d'informació i coneixement. Des d'aquesta àrea es fa necessari el maneig de ferramentes digitals per a l'adquisició d'informació transformant-la en coneixement.

En l'àrea de Valencià: llengua i literatura entrenarem els següents descriptors:

- Fer servir fonts diverses per a la recerca d'informació.
- Seleccionar l'ús de les diferents fonts segons la fiabilitat de cada una.
- Elaborar informació pròpia que derive de la informació obtinguda a través de mitjans tecnològics.
- Usar els diferents canals de comunicació audiovisual per a transmetre informacions diverses.
- Comprendre els missatges elaborats en codis diversos.
- Manejar ferramentes digitals per a la construcció de coneixement.
- Actualitzar l'ús de les noves tecnologies per tal de millorar el treball propi i facilitar la vida diària.
- Aplicar criteris ètics en l'ús de la tecnologia.

Consciència i expressions culturals

A través de la llengua, podem conèixer el món en el qual vivim, l'entorn que ens envolta i els canvis que experimentem, per la qual cosa aquesta competència ens pot donar una visió diferent des de la perspectiva de les diferents manifestacions culturals i la forma d'expressió artística.

Els descriptors que entrenem en aquesta competència són:

- Mostrar respecte per les obres més importants del patrimoni cultural a nivell mundial.
- Valorar la interculturalitat com una font de riquesa personal i cultural.
- Expressar sentiments i emocions des de codis artístics.
- Apreciar la bellesa de les expressions artístiques i dels fets quotidians.
- Elaborar treballs i presentacions amb sentit estètic.

Competències socials i cíviques

L'àrea de Valencià: llengua i literatura demana que es tracten una sèrie d'actituds i de valors que faran que sapiem desenvolupar-nos en la societat en la qual vivim. Els indicadors d'aquesta competència poden facilitar l'entrenament de cada un dels descriptors que enunciem a continuació:

- Conèixer i aplicar els drets i els deures de la convivència ciutadana en el context de l'escola.
- Desenvolupar la capacitat de diàleg amb els companys i les companyes en situacions de convivència i treball i per a la resolució de conflictes.
- Mostrar disponibilitat per participar activament en els àmbits de participació establits.
- Reconèixer la riquesa de la diversitat d'opinions i idees.
- Aprendre a comportar-se des del coneixement dels diferents valors.
- Concebre i actuar conforme a una escala de valors pròpia.
- Evidenciar preocupació pels més desfavorits i respecte pels diferents ritmes i capacitats de cada u.
- Involucrar-se o promoure accions amb una finalitat social.

Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor

L'àrea de Valencià: llengua i literatura exigeix un procés d'ensenyament-aprenentatge actiu. L'enfocament comunicatiu rau en la necessitat d'usar la llengua. Caldrà, doncs, que iniciem l'alumnat en l'entrenament de diferents habilitats d'emprenedoria com a una manera de consolidar les diverses ferramentes que tenim per a comunicar-nos.

En aquest cas, els descriptors que cal que entrenem són:

- Assumir i informar sobre les responsabilitats encomanades.
- Dirimir la necessitat d'ajuda en funció de les dificultats de la tasca.
- Gestionar el treball del grup coordinant les tasques i el temps.
- Encomanar l'entusiasme per la tasca i la confiança en la possibilitat d'assolir els objectius.
- Prioritzar la consecució dels objectius grupals als interessos personals.
- Trobar possibilitats en l'entorn que la resta no veuen.
- Assumir riscos en el desenvolupament de les tasques o projectes.
- Actuar amb responsabilitat social i sentit ètic en el treball.

Aprendre a aprendre

La competència d'aprendre a aprendre suposa disposar d'habilitats per a iniciar-se en l'aprenentatge i ser capaç de continuar aprenent de manera cada vegada més eficaç i autònoma d'acord a allò que ens plantejem. En aquesta àrea hi ha la necessitat de consolidar de manera explícita la confiança en un mateix a l'hora de treballar amb els altres i, també, fomentar el gust per aprendre.

Els descriptors que usarem per a entrenar aquesta competència són:

- Identificar les potencialitats personals com a aprenent: estils d'aprenentatge, intel·ligències múltiples, funcions executives...

- Desenvolupar les diferents intel·ligències múltiples.
- Aplicar estratègies per a la millora del pensament creatiu, crític, emocional, interdependent...
- Desenvolupar estratègies que afavorisquen la comprensió rigorosa dels continguts.
- Planificar els recursos necessaris i els passos que cal fer durant el procés d'aprenentatge.
- Seguir els passos establits i prendre decisions sobre els que vénen després en funció dels resultats intermedis.
- Avaluar la consecució dels objectius d'aprenentatge.

ORGANITZACIÓ I SEQÜENCIACIÓ DE CONTINGUTS

Bloc 1. Comunicació oral: parlar i escoltar.

Participació en situacions comunicatives espontànies o dirigides: assemblees, conversacions i diàlegs reals o simulats.

Estratègies per a usar el llenguatge oral com a instrument de comunicació i aprenentatge: escoltar i preguntar.

Participació en enquestes i entrevistes.

Comentari oral i judici personal.

Comprensió i expressió de missatges verbals i no verbals.

Habilitats i estratègies que faciliten la comunicació (exposició clara, torn de paraula, ordre, claredat, vocabulari adequat, entonació, gestos...).

Expressió i reproducció de textos orals segons la seua tipologia (narratius, expositius, informatius, predictius, descriptius, argumentatius i instructius) procedents des de diferents mitjans (internet, ràdio, televisió, etc.).

introducció a la descripció detallada: l'ordre espacial en les descripcions.

Escolta i reproducció de textos i jocs lingüístics o de tradició oral: dites, contes, endevinalles, redolins, cançons, embarbussaments, gloses, rondalles, llegendes, etc., i memorització d'alguns d'aquests textos o jocs.

Comprensió de textos orals segons la seua tipologia: narracions, descripcions, diàlegs, exposicions, arguments, etc. Idea principal i secundària. Sentit global. Ampliació de vocabulari.

Identificació de les paraules clau com a estratègia de comprensió de missatges.

Audició, reproducció i creació de textos senzills que estimulen la curiositat i l'interès dels escolars.

Memorització i dramatització de textos senzills (narratius) potenciant l'interès per participar en les dinàmiques de grup, adequant l'entonació, ritme i volum a les característiques del text.

Ús de les tecnologies de la informació i comunicació com a instrument per millorar la comunicació oral i accedir a informacions diverses.

Identificació de l'ús d'expressions i valoracions de caràcter sexista.

Identificació dels mitjans de comunicació social: ràdio, cine, publicitat, televisió i Internet.

Bloc 2. Comunicació escrita: llegir.

Recursos gràfics de la comunicació escrita: coneixement i interiorització de la relació entre llengua oral i escrita.

Gust per la lectura. Hàbit lector. Lectura de textos com a font d'informació, de diversió i gaudi. Selecció de lectures personals pròximes als interessos propis.

Interiorització de la lectura com a instrument d'aprenentatge.

Lectura amb la pronunciació, el ritme i entonació adequats, usant estratègies senzilles per a la seua comprensió. Modelatge lector.

Estratègies d'identificació de diferents tipus de text: descriptius, argumentatius, narratius, expositius i instructius.

Estratègies per a la comprensió lectora de textos: Títol. Il·lustracions. Paraules clau. Relectura. Anticipació d'hipòtesis. Estructura del text. Tipus de text. Idees principals i secundàries. Resum.

Comprensió d'informació bàsica en diferents tipus de textos: cartells, anuncis, contes, descripcions, notícies, felicitacions, instruccions, poemes, etc., i valoració de la seua funcionalitat.

construcció de coneixements a partir d'informacions procedents de diferents fonts documentals (llibres, premsa, televisió, webs adequades a l'edat, etc.) i iniciació en la consulta d'enciclopèdies, diccionaris, llibres de divulgació, etc. per a ampliar coneixements.

Ús, de manera guiada, de ferramentes de recerca i de visualització digital en dispositius de les TIC per a obtindre informació.

Identificació i valoració crítica dels valors i missatges transmesos per un text.

Ús de la biblioteca: coneixement de l'organització, iniciació en la recerca de documents a través de l'ús del programa de gestió de la biblioteca escolar, respecte de les normes i identificació de les diverses fonts d'informació que hi ha.

Participació en jocs lingüístics motivadors que contribuïxen al desenvolupament de la comprensió lectora.

Participació en les diferents accions previstes en el pla lector del centre.

Bloc 3. Comunicació escrita: escriure.

Producció de diferents tipus de text segons la tipologia per a comunicar vivències, necessitats i coneixements: narracions, descripcions, argumentacions, prediccions, exposicions i instruccions.

Coneixement i ús guiat dels elements bàsics de textos de l'àmbit escolar i social, com ara anotacions, murals, definicions, resums, anuncis, notícies, contes, cartes, normes de jocs, etc.

Estratègies per a l'aplicació de les normes lingüístiques a la producció de textos.

Estratègies per millorar l'escriptura i la cohesió de text (planificació, redacció de l'esborrany, revisió, reescriptura).

Aplicació de les normes ortogràfiques bàsiques i signes de puntuació. Cal·ligrafia. Ordre i neteja. Dictats.

Presentació acurada dels textos posant atenció als estils de lletra, els títols, la puntuació i una ortografia correcta.

Utilització guiada de programes o recursos informàtics de processament de textos en què s'usen les diverses ferramentes d'edició de continguts: font, grandària, negreta, subratllat, cursiva, etc. i imatges.

Emmagatzematge de la informació digital seguint un esquema d'organització senzill (carpetes).

Participació en l'avaluació de produccions escrites, tant pròpies com d'altres, per mitjà de la consulta de models i l'intercanvi d'impressions.

Reconeixement dels principis pels quals es regulen els drets d'ús i distribució de la informació.

Selecció raonada de les produccions a incloure en el dossier d'aprenentatge (portfolio).

Bloc 4. Coneixement de la llengua.

Adquisició vocabulari per a facilitar i millorar la comprensió i l'expressió oral i escrita.

Reconeixement de paraules antònimes i sinònimes. Paraules homònimes. Paraules polisèmiques. Camps semàntic. Paraules compostes. Augmentatius i diminutius. Paraules simples i derivades. Gentilicis. Famílies de paraules. Tecnicismes. Estructura de les comparacions. Coneixement de frases fetes. Les abreviatures.

Coneixement i aplicació de les normes ortogràfiques: punt, majúscula, coma, signes d'interrogació i d'exclamació en un text, partició correcta dels dígrafs, ús del guionet en les

paraules compostes, apostrofació.

Assimilació de paraules amb dificultat ortogràfica: essa sorda i sonora, dièresi, lletres *b* i *v*, els sons de la *x*.

Coneixement i diferenciació del nom de la resta de les classes de paraules. Gènere i nombre. Noms invariables. Classes de noms: concrets, abstractes.

Identificació de l'adjectiu com a acompanyant del nom i dels elements que indiquen el gènere i el nombre en el substantiu. Adjectius invariables.

Reconeixement de la síl·laba tònica de cada paraula. Ús del guió per a la divisió de paraules en síl·labes.

Identificació i coneixement dels articles definits i els indefinits.

Coneixement dels matisos de significat entre els demostratius, els possessius, els numerals, els interrogatius i els indefinits. Els pronoms personals forts.

Identificació de formes verbals i temps. Identificació de l'arrel i la desinència de verbs regulars a partir de l'infinitiu.

L'oració com a unitat de significat: subjecte i predicat. L'ordre dels elements de l'oració.

Identificació d'oracions simples segons la intenció de l'emissor.

Ús de les tecnologies de la informació i la comunicació com a instrument d'aprenentatge en tasques senzilles.

Actitud positiva davant dels usos de les llengües, evitant qualsevol acte de discriminació.

Consciència de les variants lingüístiques de les diferents llengües presents en el context social i escolar.

Coneixement de l'estructura i ús del diccionari.

El correu electrònic: enviament i recepció de missatges.

Aplicació d'estratègies d'aprenentatge cooperatiu.

Foment de la constància i els bons hàbits de treball per a superar obstacles i adaptar-se als canvis.

Planificació, organització, elaboració i autoavaluació de projectes individuals o col·lectius.

Desenvolupament de treballs en equip i valoració de les aportacions dels companys i les companyes.

Bloc 5. Educació literària.

El text literari com a font de comunicació i d'aprenentatge, de plaer, de joc, d'entreteniment, de coneixement d'altres mons, temps i cultures, i com a mitjà d'organització i resolució de problemes de la vida quotidiana.

La rima i el ritme com a elements distintius de poemes i cançons.

El narrador, els personatges principals i secundaris, l'espai i el temps en contes i altres relats breus.

Textos literaris i textos no literaris. Prosa i vers. El conte. El teatre. Poesia.

Escolta activa i lectura autònoma d'obres de la tradició popular: contes populars, faules, rondalles i romanços.

Recursos literaris: la comparació, l'onomatopeia, la hipèrbole i la personificació.

Comprensió, memorització i recitació de poemes senzills amb ritme, pronunciació i entonació adequats, i identificació dels missatges i valors que transmeten.

Dramatització de textos literaris (contes, poemes, fragments teatrals, romanços, cançons) i de situacions de la vida quotidiana pròximes a l'experiència dels infants.

Adequació del llenguatge a la representació dramàtica (modulació de la veu, imitació de registres, etc.) i interpretació de personatges representant els trets més definitoris.

Autoavaluació de les representacions pròpies i coavaluació de les dels companys i les companyes.

Elaboració amb ajuda de guies, de manera individual o col·lectiva, de narracions breus de caràcter literari que contenen elements fantàstics i recursos literaris adequats a l'edat; i de poemes senzills.

CRITERIS METODOLÒGICS I ESTRATÈGIES DIDÀCTIQUES GENERALS QUE S'USARAN EN L'ÀREA

Treballar de manera competencial a l'aula suposa un canvi metodològic important, ja que el docent passa a ser un gestor del coneixement dels escolars i cada alumne i alumna adquireix un grau de protagonisme més gran.

En concret, en l'àrea de Valencià: llengua i literatura:

L'alumnat s'ha d'iniciar en l'ús del llenguatge com a instrument de comunicació oral i escrita, de representació, d'interpretació i de comprensió de la realitat. Cal que dotem l'alumnat de ferramentes perquè puguen desenvolupar-se en contextos múltiples dominant la llengua oral i escrita d'una manera funcional.

Hem de tindre en compte que cada escolar presenta unes fortalezes individuals que cal que continue desenvolupant. Aquestes fortalezes ens ajudaran a definir la predominança de cada una de les intel·ligències pròpies, per la qual cosa les tasques que ha de dur a terme estaran pensades des de la **teoria de les Intel·ligències Múltiples** per a fer possible que tot l'alumnat arribe a comprendre els continguts que ha d'adquirir per tal d'assolir els objectius d'aprenentatge que pretenem.

En aquesta àrea, els infants s'inicien en el desenvolupament de les habilitats del llenguatge, per a això, hauran de manejar diferents destreses que impliquen el **treball en grup col·laboratiu** com una manera d'entrenar la capacitat empàtica de posar-se al lloc d'altres persones i saber expressar segons el context i la intenció comunicativa el que pot passar en situacions reals i quotidianes.

Els continguts de l'àrea de Valencià: llengua i literatura s'organitzen al voltant d'uns conceptes fonamentals vinculats a **context real**. És important que treballem la part competencial de manera que el coneixement es transforme en acció i s'aplique a projectes reals pròxims a l'alumnat.

ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

Pel que fa a les activitats complementàries, cal que reflexionem sobre les qüestions següents.

S'han aconseguit els objectius proposats a partir de les activitats realitzades?

Com han resultat les activitats?

Quines han agradat més?

Quines propostes de millora podem assenyalar?

CRITERIS D'AVUACIÓ

Bloc 1. Comunicació oral: parlar i escoltar.

1. Elaborar i produir textos orals estructurats i adequats a diferents situacions comunicatives (dirigides i espontànies) pròpies dels àmbits personal, escolar i social, respectant les

- normes de la comunicació: organitzar el discurs, torn de paraula, escoltar i aportar informació o punt de vista coherent.
2. Usar el llenguatge oral per a comunicar-se i aprendre a partir de l'escolta activa.
  3. Reconèixer la informació verbal i no verbal en diferents situacions comunicatives. Comprendre missatges verbals i no verbals.
  4. Expressar-se oralment usant un discurs ordenat i un vocabulari acord a cada situació. Fer exposicions orals amb el to de veu i el vocabulari adequat.
  5. Participar en activitats de comunicació i d'expressió oral, espontànies i dirigides, respectant el punt de vista dels altres i realitzant aportacions coherents.
  6. Comprendre el sentit global dels textos orals i el significat de les paraules (vocabulari), identificant-ne les idees principals i secundàries.
  7. Comprendre i expressar textos orals senzills de diversos tipus. Memorització i dramatització.
  8. Narrar situacions personals. Descriure persones, animals, objectes o llocs. Reconèixer diferents tipus de textos. Fer peticions i enumeracions.
  9. Usar les tecnologies de la informació i la comunicació.

Bloc 2. Comunicació escrita: llegir.

1. Conèixer la correspondència entre fonemes i grafies en contextos de lectures significatives.
2. Desenvolupar l'hàbit lector.
3. Identificar diversos tipus de fonts d'informació.
4. Llegir textos en veu alta amb la pronunciació, el ritme i l'entonació adequats.
5. Utilitzar estratègies per a la identificació i la comprensió de diferent tipus de textos.
6. Llegir i comprendre textos literaris senzills de la tradició oral, de la literatura infantil i altres tipus de textos adequats.
7. Llegir per iniciativa pròpia diferents tipus de textos.
8. Recollir informació de diferents suports textuals i valorar-la. Llegir en mitjans digitals per a seleccionar informació i emmagatzemar-la.
9. Tindre la necessitat d'usar la biblioteca i conèixer-ne l'organització i les normes d'ús. Identificar informació en diferents suports per a obtenir informació.
10. Dur a terme el pla lector que done resposta a una planificació sistemàtica de millora de l'eficàcia lectora i fomenti el gust per la lectura.
11. Participar en jocs lingüístics dins de l'aula.

Bloc 3. Comunicació escrita: escriure.

1. Produir textos amb diferents intencions comunicatives amb coherència, claredat i estructura correcta respectant-ne l'estructura i aplicant les normes ortogràfiques, cuidant la cal·ligrafia, l'ordre i la presentació.
2. Interioritzar les normes per a la producció de diferents tipus de textos.
3. Escriure diferents tipus de textos segons la finalitat.
4. Aplicar les normes ortogràfiques bàsiques: signes de puntuació i accentuació de les paraules d'ús més freqüent. Presentar els treballs amb bona cal·ligrafia, respectar l'ordre i la neteja en els escrits. Practicar diferents tipus de dictat.
5. Dur a terme el pla d'escriptura que done resposta a una planificació sistemàtica de millora de l'eficàcia escriptora i fomenti la creativitat.
6. Fer ús de programes o recursos informàtics de processament de textos.

Bloc 4: Coneixement de la llengua.

1. Conèixer l'abecedari.
2. Adquirir vocabulari per a facilitar i millorar la comprensió i l'expressió oral i escrita a través dels textos.
3. Adquirir i aplicar l'ús ortogràfic: punt, majúscula, coma, signes d'interrogació i d'exclamació en un text, la partició de dígrafs i l'ús del guionet en les paraules compostes.

4. Aplicar les normes ortogràfiques a les produccions escrites.
5. Conèixer el concepte i la definició de paraules sinònimes, antònimes, homòfones i polisèmiques. Reconèixer paraules derivades i apuntar de quines paraules deriven. Identificar els gentilicis. Identificar i formar paraules compostes. Buscar paraules compostes al diccionari. Reconèixer el significat comú d'un camp semàntic. Identificar camps semàntics. Formar augmentatius i diminutius de paraules donades. Identificar els tecnicismes. Formar comparacions. Identificar i usar frases fetes. Conèixer l'ús i la forma de les abreviatures dels diccionaris.
6. Conèixer i diferenciar el nom de la resta de classes de paraules. Identificar el gènere i el nombre en el substantiu. Reconèixer els noms invariables.
7. Identificar l'adjectiu com a acompanyant del nom i respectar-ne la concordança. Identificar els adjectius invariables.
8. Reconèixer la síl·laba tònica de cada paraula. Usar el guió per a la divisió de paraules per síl·labes.
9. Identificar i conèixer els articles i definits i els indefinits.
10. Discriminar les formes i els matisos dels adjectius determinatius: demostratius, possessius, interrogatius, numerals i indefinits.
11. Reconèixer els pronoms personals.
12. Conèixer les formes i el temps verbals. Diferenciar l'arrel i la desinència dels verbs regulars.
13. Identificar l'oració i l'ordre dels elements que la formen. Distingir el subjecte i el predicat. Classificar les oracions per la intenció de l'emissor.
14. Usar les tecnologies de la informació i la comunicació com a instrument d'aprenentatge. Consultar de manera guiada diferents tipus de diccionaris en línia i impresos.

Bloc 5. Educació literària.

1. Llegir textos propis de la literatura infantil i juvenil (poesia, teatre, contes, etc.), usant, entre altres fonts, webs infantils.
2. Interpretar, mitjançant gestos i paraules, escenes de contes, obres de teatre infantils i juvenils, etc. treballant el ritme, la pronunciació i l'entonació adequats.
3. Usar la biblioteca d'aula i de centre per a buscar obres que responen als interessos propis i gaudir de la lectura.
4. Elaborar contes i poemes senzills, fent servir de forma coherent la llengua escrita i la imatge per a expressar situacions comunicatives concretes amb recursos retòrics i mètrics adequats al nivell.
5. Escoltar textos literaris i fer una lectura guiada i autònoma, en silenci i en veu alta de textos propis de la tradició popular de la nostra comunitat, adequats als interessos infantils.
6. Comprendre, memoritzar i recitar poemes senzills.

ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE

Bloc 1. Comunicació oral: parlar i escoltar.

- 1.1. Usa la llengua oral com a forma de comunicació amb els altres i expressió de les idees i els sentiments propis.
- 1.2. Escolta les intervencions dels companys i les companyes i respecta les normes d'intercanvi comunicatiu.
- 1.3. Fa ús del llenguatge per a sol·licitar informació.
- 1.4. Reconeix l'ordre del discurs i coneix els mitjans que faciliten la comunicació.
- 1.5. Respecta i aplica les normes sociocomunicatives: torn de paraula, participació activa i escolta atenta, normes de cortesia.

- 2.1. Planifica intervencions orals basant-se en elements gràfics diversos i adequant-les a la situació comunicativa.
- 2.2. Usa la llengua oral funcional fent servir expressions adequades per a fer peticions, resoldre dubtes, demanar que repetisquen, agrair una col·laboració, prendre el torn de paraula, formular desitjos...
- 2.3. És capaç d'expressar l'opinió pròpia sobre temes pròxims, incorporant criteris personals en els comentaris.
- 3.1. Identifica situacions que afavorixen o que impedeixen la comunicació (verbal i no verbal).
- 3.2. Empra recursos lingüístics i no lingüístics adequats per a comunicar-se en les interaccions orals.
- 3.3. Comprén informació de textos de diferent tipus (argumentatius, expositius, predictius i instructius) a través de preguntes prèvies, localitzant-ne la informació més important.
- 4.1. Intervé de forma efectiva en situacions de comunicació a l'aula.
- 4.2. Fa servir elements bàsics que faciliten les intervencions comunicatives: entonació, pronunciació i vocabulari.
- 4.3. Expressa preferències i relata esdeveniments i anècdotes amb coherència.
- 4.4. Fa exposicions orals amb el to de veu i el vocabulari adequat.
- 5.1. Identifica diferents tipus de text segons la tipologia (narratiu, informatiu, descriptiu, predictiu, informatiu, argumentatiu i instructiu) i analitza la informació més rellevant.
- 5.2. Produïx textos a partir de documents de diferent tipus a partir d'un model donat segons la finalitat (narració, fullet, instruccions, murals, etc.).
- 5.3. Intervé en situacions de comunicació respectant el punt de vista dels altres i aportant idees coherents.
- 6.1. Identifica el sentit global d'un text.
- 6.2. Identifica les idees principals i secundàries de textos.
- 6.3. Respon preguntes sobre dades i idees explícites en el text.
- 6.4. Identifica els elements no verbals que acompanyen els textos orals.
- 6.5. Segueix instruccions orals referides a l'execució de processos o a temes treballats prèviament.
- 7.1. Escolta de manera silenciosa els textos que s'han de reproduir.
- 7.2. Reproduïx textos breus i senzills de diversos tipus (poemes, dites, endevinalles, embarbussaments, romanços, etc.) respectant l'entonació, fent les pauses i la modulació de la veu.
- 7.3. Reproduïx els contes escoltats mantenint-ne la coherència temporal i espacial i l'estructura.
- 7.4. Memoritza textos orals amb diferents finalitats (lúdica, d'instruccions, d'aprenentatge...).
- 7.5. Dramatitza textos adaptats.
- 8.1. Narra fets personals amb un discurs clar, organitzat i adequat.
- 8.2. Descriu persones, animals, objectes i llocs seguint un ordre i amb coherència.
- 8.3. Explica un procés senzill d'accions consecutives lògiques.
- 8.4. Interpreta textos instructius (normes de joc, instruccions, receptes...).
- 9.1. Treballa textos orals d'interés provinents de recursos multimèdia o audiovisuals.

Bloc 2. Comunicació escrita: llegir.

- 1.1. Identifica la correspondència fonema-grafia que donen lloc a determinades regles ortogràfiques.
- 1.2. Inferix normes ortogràfiques des del coneixement de les relacions fonema-grafia.
- 1.3. Aplica els signes de puntuació per a donar sentit a la lectura: punt, coma.
- 2.1. Expressa el gust pels textos llegits.
- 2.2. Expressa preferències per determinades lectures.
- 3.1. Usa diccionaris, diaris, enciclopèdies, internet, CD...
- 4.1. Llig textos amb la fluïdesa, l'entonació i el ritme adequats.
- 5.1. Identifica els diferents gèneres textuals: contes, descripcions, entrevistes, explicacions, notícies, textos publicitaris, receptes, normes, debats, diaris personals, correus electrònics, poemes, teatre, endevinalles, embarbussaments, tirallongues i cançons.

- 5.2. Reconeix l'estructura del contingut en diferents tipus de text.
- 5.3. Identifica característiques pròpies de cada tipus de text: descriptius, argumentatius, narratius, predictius, expositius i instructius.
- 5.4. Formula i comprova hipòtesis per a la comprensió lectora.
- 5.5. Resumix les idees bàsiques del text.
- 5.6. Rellig el text per a comprovar o buscar la informació necessària.
- 5.7. Explica o conta el que ha llegit.
- 5.8. Localitza informació rellevant en titulars, portades, etc. dels textos procedents dels mitjans de comunicació social.
- 5.8. Interpreta gràfics, il·lustracions, etc. per a la millora de la comprensió.
- 6.1. Reconeix la funcionalitat comunicativa de diferents tipus de textos: cartells, anuncis, contes, descripcions, notícies, felicitacions, instruccions, poemes, etc.
- 7.1. Llig diàriament textos en un horari programat a l'aula.
- 8.1. Consulta diferents fonts d'informació i en diferents suports per a obtindre informació i realitzar treballs personals o en grup.
- 9.1. Usa la biblioteca (d'aula i de centre) per a buscar informació de manera dirigida o per iniciativa pròpia.
- 9.2. Coneix l'organització i normes d'ús de la biblioteca.
- 10.1. Selecciona lectures amb criteri personal i expressa el gust per la lectura de diversos gèneres literaris com a font d'entreteniment manifestant l'opinió pròpia sobre els textos llegits.
- 11.1. Participa de manera activa en jocs lingüístics per a la millora de la comprensió, amb activitats com mots encreuats, sopes de lletres, jeroglífics, cal·ligrames, etc.

Bloc 3. Comunicació escrita: escriure.

- 1.1. Realitza descripcions senzilles relacionades amb la lectura.
- 1.2. Escriu textos narratius que inclouen descripcions.
- 1.3. Produïx textos expositius en què s'inclouen descripcions objectives de fets pròxims.
- 1.4. Redacta correus electrònics, targetes i invitacions atenent a les propietats específiques de cada tipus.
- 1.5. Usa correctament les normes ortogràfiques treballades.
- 2.1. Reconeix la finalitat i l'estructura d'un text.
- 2.2. Reconeix les diferències entre l'escriptura de textos formals i els informals.
- 2.3. Empra programes informàtics per a millorar la lectoescriptura, la comprensió lectora, l'adquisició de vocabulari i les regles ortogràfiques i gramaticals.
- 3.1. Redacta textos seguint uns passos: planificació, redacció, revisió i millora.
- 3.2. Produïx textos senzills a partir d'unes pautes.
- 3.3. Elaborar resums a partir d'un guió.
- 3.4. Revisa i valora les produccions pròpies i les dels companys.
- 4.1. Aplica correctament els signes de puntuació.
- 4.2. Accentua paraules correctament.
- 4.3. Diferencia paraules per l'ús de l'accent diacrític.
- 4.4. Presenta amb claredat i neteja els escrits fent atenció a la presentació, la cal·ligrafia llegible, els marges, l'organització i la distribució del text al paper.
- 4.5. Practica sistemàticament diferents tipus de dictat.
- 5.1. Planifica i redacta textos seguint uns passos: planifica, redacta i revisa per a millorar el text; determina amb temps com serà el text (extensió, presentació); adapta l'expressió a la intenció, tenint en compte l'interlocutor i l'assumpte que tracta; presenta amb neteja, claredat, precisió i ordre els escrits.
- 5.2. Valora la producció escrita pròpia i la dels companys i les companyes.
- 6.1. Fa servir programes informàtics per a la redacció de textos atenent a les possibilitats d'edició que aquests oferixen: cos de lletra, tipografies, format del text, capçaleres i peus de pàgina, etc.

Bloc 4. Coneixement de la llengua.

- 1.1. Ordena paraules alfabèticament.
- 1.2. S'inicia en la recerca de paraules al diccionari.
- 2.1. Adquirix vocabulari nou a través de la lectura.
- 3.1. Usa adequadament els signes de puntuació estudiats en els escrits.
- 3.2. Escriu majúscules al començament de text i darrere de punt.
- 3.3. Identifica i empra correctament els signes d'interrogació i d'exclamació en les produccions escrites i orals.
- 3.4. Coneix i realitza correctament la partició de dígrafs.
- 4.1. Completa i escriu textos senzills aplicant les normes ortogràfiques treballades.
- 5.1. Identifica en els textos paraules polisèmiques, antònimes i sinònimes.
- 5.2. Comprén el significat de paraules polisèmiques en diferents oracions.
- 5.3. Reconeix i diferencia les paraules homòfones.
- 5.4. Relaciona paraules que pertanyen a una mateixa família fent la distinció entre paraules derivades i primitives.
- 5.5. Identifica el significat comú de les paraules d'un camp semàntic i coneix diferents camps semàntics.
- 5.6. Reconeix paraules compostes i coneix els casos en què s'escriuen amb guionet.
- 5.7. Coneix el concepte d'augmentatiu i diminutiu i la seua formació amb sufixos.
- 5.8. Distingix els gentilicis i com es formen.
- 5.9. Discrimina les paraules que són tecnicismes i els situa en una art o ofici.
- 5.10. Coneix i forma comparacions.
- 5.11. Amplia el vocabulari propi amb frases fetes de la llengua.
- 5.12. Identifica el significat de les abreviatures típiques del diccionari.
- 6.1. Coneix i expressa el concepte de nom i el reconeix en una frase o text.
- 6.2. Diferencia noms comuns i noms propis, individuals i col·lectius, concrets i abstractes.
- 6.3. Forma el masculí o el femení de noms donats.
- 6.4. Distingix el gènere i el nombre del nom.
- 6.5. Comprén quins noms són invariables.
- 7.1. Definix el concepte d'adjectiu.
- 7.2. Identifica els adjectius i els usa en les produccions escrites.
- 7.3. Reconeix la concordança entre el nom i l'adjectiu.
- 7.4. Diferencia els adjectius invariables (d'una terminació).
- 8.1. Distingix la síl·laba tònica de síl·laba àtona i dividix una paraula en síl·labes.
- 8.2. Usa el guionet per a separar les paraules en síl·labes.
- 9.1. Identifica els articles definits i els indefinits.
- 9.2. Comprén la diferència en la delimitació que existix entre els articles definits i els indefinits.
- 10.1. Reconeix el grau de distància que indiquen els demostratius i els usa correctament.
- 10.3. Identifica els possessius i en fa la flexió de gènere i nombre.
- 10.4. Comprén la funció dels interrogatius.
- 10.5. Reconeix els determinants numerals i diferencia els ordinals i els cardinals.
- 10.6. Comprén i identifica alguns indefinits.
- 10.7. Fa la concordança en gènere i en nombre dels adjectius determinatius amb els noms a què acompanyen.
- 11.1. Coneix i aplica el concepte de pronom i reconeix les formes dels pronoms personals en els textos.
- 12.1. Reconeix les paraules que són formes verbals.
- 12.2. Sap la conjugació a què pertany un verb.
- 12.3. Identifica el present, el passat i el futur dels verbs.
- 12.4. S'inicia en la identificació de l'arrel i les desinències en verbs regulars.
- 13.1. Reconeix el verb en l'oració i n'identifica el subjecte i el predicat.
- 13.2. Coneix la importància de l'ordre en els elements d'una oració perquè aquesta siga coherent.
- 13.3. Separa el subjecte i el predicat d'una oració.
- 13.4. Classifica les oracions segons la intenció de l'emissor.

- 14.1. Empra Internet per a buscar informació.
- 14.2. Realitza activitats guiades per a aprendre a usar les TIC.

Bloc 5. Educació literària.

- 1.1. Llig textos propis de la literatura infantil i juvenil (poesia, teatre, contes, etc.), usant, entre altres fonts, webs infantils.
- 1.2. Usa procediments senzills per a la interpretació de textos, la relectura i la consulta del diccionari.
- 1.3. Mostra, en diferents situacions comunicatives, un vocabulari adequat, adquirit a través de la lectura de textos literaris i no literaris.
- 2.1. Fa dramatitzacions senzilles mitjançant gestos i paraules, d'escenes de contes, obres de teatre infantils i juvenils, etc., aplicant el ritme, la pronunciació i l'entonació adequats a cada tipus de dramatització.
- 3.1. Utilitza la biblioteca d'aula i de centre per a buscar obres que responen als interessos propis i gaudix de la lectura.
- 3.2. Llig amb autonomia, s'interessa per diferents tipus de temes i textos i empra la lectura com a font de plaer personal.
- 4.1. Produïx contes i poemes senzills, fent servir de manera coherent la llengua escrita i la imatge per a expressar situacions comunicatives concretes.
- 4.2. Coneix la finalitat i la forma de diversos recursos retòrics: l'onomatopeia, la comparació, la personificació i la hipèrbole.
- 5.1. Escolta textos literaris i fa una lectura guiada i autònoma, en silenci i en veu alta de textos propis de la tradició popular de la nostra comunitat: endevinalles, refranys, cançons de triar, faules, rodolins, tirallongues, embarbussaments, rondalles, poemes, contes, etc., adequats als interessos infantils.
- 5.2. Identifica i corregix, en textos orals i escrits dels mitjans de comunicació impresa, audiovisual i digital, els trets i expressions que manifesten discriminació social, cultural, ètnica i de gènere.
- 6.1. Comprén, memoritza i recita poemes senzills.

EVIDÈNCIES PER AL DOSSIER D'APRENTATGE (PORTFOLIO)

Per tal de registrar les evidències d'aprenentatge vinculades als estàndards usarem dossiers d'aprenentatge a l'aula. Al llarg de les diferents unitats didàctiques anirem planificant la realització i la recollida de productes que mostren el nivell de consecució de cada estàndard i la seua evolució al llarg del curs.

El dossier és una ferramenta que permet avaluar el procés d'aprenentatge. Consistix fonamentalment en la recollida d'evidències de l'evolució de l'estudiant. Podem pautar aquesta recollida o bé deixar que l'escolar seleccione quines evidències vol mostrar. Cada evidència duu una reflexió afegida sobre el treball que han realitzat, les dificultats que han trobat i els objectius que personalment han de millorar. El document del dossier pot fer-se en paper o en format digital.

En l'annex d'avaluació us presentem una possibilitat de guió per a dur-lo a terme.

Les evidències que podem arreplegar en l'àrea de Valencià: llengua i literatura poden ser:

- Els exercicis del llibre o de la guia que treballen els estàndards definits en la unitat.
- Les proves escrites que arrepleguen els estàndards d'aprenentatge.
- Productes acabats derivats de tasques aplicades en context real.
- Dibuixos que representen allò que han après.
- Diferents ferramentes d'autoavaluació i coavaluació del treball fet a l'aula.

CRITERIS DE QUALIFICACIÓ I PROMOCIÓ

En cada avaluació

FERRAMENTES D'AVALUACIÓ	PERCENTATGE EN LA QUALIFICACIÓ
Ferramentes d'avaluació del treball competencial	
Proves d'avaluació escrites	
Evidències dels estàndards d'aprenentatge	
Qualificació total	

Al final de curs:

	PERCENTATGE EN LA NOTA FINAL
1a avaluació	
2a avaluació	
3a avaluació	
Dossier d'aprenentatge	
Qualificació total	

RECURSOS DIDÀCTICS

- El llibre de l'alumnat (amb el CD d'àudio).
- Els quaderns complementaris al llibre de l'alumnat, on es pot treballar la lectura i la comprensió lectora, l'ortografia, la gramàtica, l'expressió, el vocabulari i la cal·ligrafia.
- La proposta didàctica, amb activitats d'aprenentatge cooperatiu i activitats de reforç i d'ampliació, entre altres (jocs, projectes, etc.).
- Els recursos fotocopiabls de la proposta didàctica: activitats de reforç i d'ampliació, prova d'avaluació per a la unitat, un treball de comprensió lectora sobre un text expositiu, una fitxa per a millorar la comprensió oral i dictats per a reforçar els continguts ortogràfics de la unitat.
- El llibre digital: audició i recursos per a treballar la lectura i activitats interactives per a treballar els continguts lèxics, gramaticals, ortogràfics, d'expressió i de literatura de la unitat.

MESURES D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I INCLUSIÓ

Descripció del grup després de l'avaluació inicial

Nombre d'alumnes:

Funcionament del grup (parlen molt, canvien d'activitat amb facilitat...):

Quines fortaleses identifiques en el grup respecte al desenvolupament dels objectius curriculars?

Quines necessitats hi identifiques i com les tractaràs? (*Planificació d'estratègies metodològiques, gestió d'aula, estratègies de seguiment de l'eficàcia de mesures...*)

Quines fortaleses identifiques en el grup respecte als aspectes competencials?

Quines necessitats hi trobes i com les tractaràs? (*Planificació d'estratègies metodològiques, gestió d'aula, estratègies de seguiment de l'eficàcia de mesures...*)

Necessitats individuals

Quins escolars necessiten un seguiment més intensiu o una personalització d'estratègies en el procés d'aprenentatge? (Cal tindre en compte l'alumnat amb necessitats educatives, amb altes capacitats, i altres amb necessitats no diagnosticades però que requereixen atenció específica perquè estan en risc, per la història familiar que presenten...)

Quines mesures organitzatives adoptaràs? (*Planificació de reforços, ubicació d'espais, gestió de temps grupals per a afavorir la intervenció individual...*)

Quines mesures curriculars adoptaràs? Quins recursos faràs servir?

Quin model de seguiment empraràs amb cada un d'aquests recursos?

Amb quina periodicitat i com avaluaràs els progressos de l'alumnat?

AVALUACIÓ DE LA PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA

En aquest apartat pretenem promoure que el personal docent reflexioneu i autoavalueu la realització i el desenvolupament de les programacions didàctiques. Per a això, en acabar cada unitat didàctica, us proposem una seqüència de preguntes que us permetran que avalueu com ha funcionat el que heu programat a l'aula i que establiu estratègies de millora per a la unitat.

De la mateixa manera, us proposem una ferramenta per a l'avaluació de la programació didàctica en conjunt, es pot realitzar al final de cada trimestre per recollir les millores en el següent.

ASPECTES QUE
S'AVALUEN

CAL DESTACAR...

CAL MILLORAR...

PROPOSTES DE
MILLORA PERSONAL

Temporització de les unitats didàctiques			
Desenvolupament dels objectius didàctics			
Maneig dels continguts en la unitat			
Descriptors i assoliments competencials			
Realització de tasques			
Estratègies metodològiques seleccionades			
Recursos			
Claredat en els criteris d'avaluació			
Ús de diverses eines d'avaluació			
Dossier d'evidències dels estàndards d'aprenentatge			
Atenció a la diversitat			